

MARCO
GERRIS

JOHANNES
VERMEER
PRIJS 2025

PLAY
1011

Marco Gerris

Laureaat Johannes Vermeerprijs 2025

Juryrapport

De Johannes Vermeerprijs wordt sinds 2009 jaarlijks uitgereikt aan een in het Koninkrijk der Nederlanden wonende en/of werkende kunstenaar. Met deze prestigieuze staatsprijs voor de kunsten wil de Nederlandse regering bijzonder artistiek talent onder de aandacht brengen en eren. De laureaten tonen uitzonderlijk kunstenaarschap en zijn ieder van groot belang voor hun vakgebied en de samenleving. De prijs kan worden toegekend aan kunstenaars uit alle disciplines.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Gouke Moes, laat zich bij de toekenning van de prijs adviseren door een onafhankelijke jury. De juryleden zijn deskundigen binnen hun vakgebieden en nemen bij hun beoordeling de breedte en verscheidenheid van de kunstdisciplines zorgvuldig in overweging. Bij de keuze voor de winnaar van de Johannes Vermeerprijs 2025 heeft de jury onder meer de grensverleggende artistieke kwaliteiten van de laureaat betrokken, evenals de grote maatschappelijke betekenis van zijn oeuvre dat op inspirerende wijze ook nieuwe generaties weet te bereiken. Deze veelzijdige, authentieke kunstenaar met een indrukwekkende internationale carrière, beweegt zich op het kruisvlak van verschillende disciplines en geldt als een absolute vernieuwer. Unaniem kiest de jury voor Marco Gerris als winnaar van de Johannes Vermeerprijs 2025.

Choreograaf en danstheaterregisseur Marco Gerris ontvangt de prijs vanwege zijn baanbrekende werk, waarin hij dans, urban sports, theater en andere disciplines op een geheel eigen manier samenbrengt. Met zijn producties bereikt hij al tientallen jaren een groot publiek van vaak nieuwe dansliefhebbers en is daarmee volgens de jury een grote inspirator en pionier van het danstheater in Nederland.

Vanuit zijn ervaring en ambities als danser, skater en acteur heeft Gerris ISH Dance Collective (ISH) opgericht. Dit collectief is in vijfentwintig jaar uitgegroeid tot een nationaal en internationaal gerenommeerd gezelschap. Gerris is als regisseur en artistiek leider de drijvende kracht achter ISH. In zijn werk laat hij zich inspireren door de bewegingstaal van de straat, waarop hij voortbouwt. Zo brengt hij eigentijdse kunstvormen als hiphopdans, freestyle, breakdance, vogue en andere urban arts naar het theater. Ook werkt hij samen met gevestigde makers en gezelschappen uit de wereld van de klassieke muziek en ballet, waarmee hij gangbare codes doorbreekt en gezamenlijk tot uitzonderlijke artistieke prestaties komt.

Met een grenzeloze energie en nieuwsgierigheid heeft Gerris een indrukwekkend oeuvre opgebouwd waarvoor hij in 2020 de Cultuurfonds Prijs ontving. In 2024 werd *Rhythm & Flow* bekroond met de Zwaan (VSCD-Dansprijs) voor de meest indrukwekkende dansproductie van het jaar. Met ISH heeft hij vele tientallen succesvolle producties gerealiseerd, zoals *Elements of Freestyle* (2017), *ISH* (2000) en *Hiphop Circus* (2025). Ook de coproducties met Amsterdam Sinfonietta (*Het barre land*, 2022), Jakop Ahlbom Company (*Knock-Out*, 2021), Het Nationale Ballet (*Narnia*, 2015; *GRIMM*, 2018; *Dorian*, 2023), Silbersee (*MonteverdiSH - A Hiphop Breakdance Opera*, 2011), en onlangs de seizoensopening van het Koninklijk Concertgebouworkest, zijn alom geprezen.

Van Australië (Sydney Opera House, Townsville Civic Theatre, Brisbane Festival) tot Finland (Tampere Theatre Festival), en van Taiwan (National Taichung Theatre) tot New York, waar hij al in 2006 met *4-ISH* in het New Victory Theatre stond, trekt het werk van Gerris uitverkochte zalen. Hij bereikt een gemêleerd publiek, dat zich enthousiast herkent in zijn voorstellingen. Marco Gerris weet de geest van de tijd te pakken en in theatrale vormen te gieten. Met zijn experimentele, multidisciplinaire insteek en samenwerkingen laat hij de universele artistieke taal en energie van dans en beweging samensmelten tot onverwachte combinaties, waarbij hij het podium transformeert tot een parcours voor alles en iedereen.

Marco Gerris werd in 1975 geboren op de Filippijnen en groeide op in België. Zijn jeugd stond in het teken van brede belangstelling: hij beoefende turnen en judo, en speelde viool en saxofoon. Hij volgde opleidingen aan de Toneelschool Herman Teirlinck, het Hoger Instituut voor Danspedagogiek en het Open Living Theater, allemaal in Antwerpen. Rond zijn twintigste vestigde Gerris zich in Nederland, waar hij zich verder ontwikkelde als danser, skater en acteur. Hij werd Nederlands kampioen Freestyle Skaten en stond in producties zoals de musical *Eindeloos* en voorstellingen van dansgroep AYA. In het Amsterdamse Vondelpark bouwde hij als skater een vriendennetwerk op van performers uit verschillende disciplines. Deze ontmoetingen leidden in 2000 tot de oprichting van zijn eigen gezelschap: ISH Dance Collective (ISH), waarvan hij de naam ontleende aan het Engelse achtervoegsel -ish, dat staat voor 'achtig' en 'van alles wat'. Het verwijst naar de hybride stijl waarin elementen van hiphopdans en urban sports samenkomen in het theater.

Als kunstenaar en aanjager brengt Gerris zuurstof en positieve energie in het Nederlandse culturele landschap. In zijn drang naar artistiek avontuur en multidisciplinaire interactie verlegt hij grenzen, brengt hij werelden samen en geldt hij als icoon en inspirator. Hij laat zich steeds inspireren door alles wat hem omringt. In zijn werk nodigt hij ook anderen uit om het idioom van hun eigen kunstvorm te onderzoeken en te verdiepen. Zo ontstaan in deze collectieve ontdekkingstocht nieuwe artistieke vormen en prestaties, zowel in het theater als daarbuiten. Hij integreert alles en iedereen, en versmelt het tot iets nieuws, met een maatschappelijk effect dat de conventionele bewegingskunsten overstijgt. En hij gaat maar door.

Met de ISH Academy inspireert en begeleidt Gerris - samen met het team van ISH - kinderen en jongeren bij het ontdekken en ontwikkelen van hun creativiteit, talenten en persoonlijkheid. Via een talentprogramma blijft hij nieuwe makers en performers ondersteunen in hun artistieke en professionele groei.

Het is voor het eerst dat de Johannes Vermeerprijs wordt toegekend aan een kunstenaar in het dansveld. Nederland kent al decennialang een bloeiende en brede danscultuur met internationaal gelauwerde gezelschappen, eigenzinnige choreografen en een bevlogen amateurveld. Dans kent geen taalbarrière en is een ideale

podiumkunstvorm voor internationale uitwisseling. De keuze van de jury impliceert een erkenning voor de positie van deze kunstvorm in het Nederlandse kunstenveld.

Deze persoonlijke prijs komt Gerris toe als erkenning voor zijn kunstenaarschap en vakmanschap. Zijn veelzijdigheid en de manier waarop hij zijn passies nastreeft, maken hem uniek. Intrinsiek gedreven, altijd nieuwsgierig en zijn tijd vooruit. In de overtuiging dat zijn producties brede publieksgroepen zullen blijven fascineren en omverblazen, en dat zijn artistieke leiderschap en visie zullen blijven inspireren, stimuleren en samenbrengen, kent de jury de Johannes Vermeerprijs 2025 toe aan Marco Gerris.

De jury van de Johannes Vermeerprijs 2025 bestaat uit Marise Voskens (voorzitter), Ted Brandsen, Margot Dijkgraaf, Natasja Kensmil (laureaat 2021) en Bas Kusters.